

Algarsiai

Kovinė dvasia – iš beveik šimtametės praeities

Renginio organizavimo rūpinosi J. Vosylėnas.

Kupiškio kareivinių valdas šio krašto žmonėms labiau asocijuojasi su akline cementinių blokų tvora, nes sovietmečiu tik tiek jie ir galėjo matyti. Vis dėlto miesto kareivinės mena ne tik okupacijos, bet ir džiugius laisvos tarpkario Lietuvos laikus. Būtent šia istorijos dalį buvo stengiamasi atgaivinti bibliotekinių surengtoje šventėje.

Gailute KUDIRKIENE

Bibliotekai pritarė ir karyba. Ypač knygų lapų šauksmą po er dvasias bibliotekos skliaurus, regis, niekaip nesisieja su karyba bei kovine technika. Betgi Kupiškio biblioteka nuo to niekaip negali ir neturi atsisukti. Juk 90-ųjų miniciose buvusiose kareivinėse yra jos knygų fondai.

O kareivinės – tai jau visa istorija. Užimtos didžiosios plotų kono padaria nedidelio miesto centras, jos tapo neatsiejama kupiškėnų gyvenimo dalimi – vienas laikas, pakilia ir džiaugsminga, kitais, sovietmečio, skaudūs ir neramūs. Tąsi bibliotekininkai, visa tai atmindami, pasistengė surengti toki mūšimą, koks būtų visų su-sirinkusių šeimynų.

„Mūsų mieste įvykių šarvuo-ti, minciovėdžius ir kitas kovines priemones yra būta nemažai, o dar pamatyti šiuos tarpkario kario uniformas, iš-girsti, kas jos sudarė, kam kuriai dailtas buvo nuomavimas, kupa-dams tikrai buvo įdoma“, – užai-ges bibliotekos metodininkė, isto-rinto renginio organizatorė Jolanta Vorvilienė.

Iš Panevėžio rajono, Pajūstyje, esančios kariuomenės bazės atvykę Ka-raliaus Mindaugo buvusių būtinatės kariai atskleidė į visus smalsuo-lių klausimus, norintiesiems laido plipti į karo vėją.

Moderni karinė technika buvo išrinkti šalia generolo Jono Cer-niaus skvero.

Bijai, kad istorija nepasitvirtų Beidominčių kovinių priemonių galimybiomis buvo apiešai, kari-niais dalykais domėjosi ne tik vyrai, bet ir vaikai bei moterys.

Kaip atsidaro linas, kokio pa-

I Kupiškį atvežė moderniausia karinė technika vietiniams gyventojams bvo didelis įvykis, tad netrūko smalsaujančių apie kovines mašinas.

nės sudėti.

„Anksčiau prie karinių dalykų nenorėjau nė artintis, dabar linkas priartinti, o gal ir prisijungti. Anuomet, tarpkario, kas gi galė-pa paguosti, kad jauną kletidiją Lietuva vėl paveris raudonėji. Juočiū didelį baugį, kad istorija demonstravo kovinius dromus bei priatė būtiną įgyvenimo kupi-škiečių.“

Ugniaesalio giedojimo chore

Įsivaizduoti, kaip atrodė ka tik carinį jungą ausimetus nepri-klauzomus Lietuvos kariuomenės kario dals buvo dislokacija ir Ku-piškioje, padėjo karo istorijos klubo „Grenadierius“ vyrai, apsirėngę tarpkario lauk uniformomis, turinys anuometinių ginklų bei ekipuotė. Ir į programoje buvo

net tikrų šaukų su iš ginklų vamz-džių lekiancia ugnimi.

Tarpkario, 1936 metais, pa-statytoje anuomet itin moder-nioje kareivinėse, kurias sudarė 22 pastatų kompleksas, buvo įkurdintas Lietuvos kariuomenės 4-ojo pėstininkų pulko batalionas ir 3-ojo artilerijos pulko baterija. Archyvine medžiaga pasakoja,

Šiandien dalimi istorinio pastato naudojasi biblioteka, ten turi ne tik knygų saugyklą, bet ir erdves kultūrinėms veikloms.

„Čia jau vyko parodos ir ple-nerai, dabar vyksta remontas, o bibliotekos siekis – patalpas kuo geriau pritaikyti kultūrai. Čia bus kraštiečių tėvybinio patikimo ekspozicijos, šiuolaikinio meno projektai“, – aiškino J. Vosylienė.

Tapo architektūros paminklu Kupiškio biblioteka labai susijusi su istoriniais pastatais, ji, kaip jau

Padovanojo 59 šautuvus

Achre JONUŠYTE, Kupiškio etnografinis muziejus, muziejininkė

Stasas kareivines 1935 metais prisidėjo ir vietos gyventojai, jie gavo darbo, nors užmokėstas ir neturėjo labai didelės. Atva-žiavimas iš žemės iš kaimo su arkliais padirbėti.

Pagrindinių kareivinių pas-tatų sienos, kur gyveno ir mokėsi kareiviai, buvo šviesios, patal-pos – dideliats langais, gerai vidiniam.

Kareivinėse buvo: budtojų postas, įtabas, biblioteka, val-gykla, ligoninė, maisto produk-tų, šautuvų, būty ir drabužių sandėliai, artilerijos pabūklų laikymo vieta, arkidės, daržinė, mūšikio aikštė.

Kareivinėse vykdavo įvai-rios šventės, vadinamasi, buvo rodomi filmai. Atleido pulko fotografijos fučas Karazija, lan-kydavosi karigiai.

Tarpkario 10 procentų Ku-piškio miesto gyventojų buvo kareivinėse dirbantys ir gyve-nantys žmonės.

I-ojo batalionui atakėtu-į Kupiškį, skubiai buvo pareng-tas Kupiškio įgulos priešlėku-vias apsaugos pilnas, jame nurodys saugoti bataliono ka-reivines, Kupiškio paštą ir ge-leitinkelio stotį, tiltą per Kupas upę. Priešlėkūvinių gynybai batalionas galėjo panaudoti 6 sunkiosios kulkosvaidžius ir 2 „Orlikon“ pabūklus. Buvo įrengti du oro sėdimo postai: vienas – Kupiškio baiznyčios bokšte, kitas – ant naujųjų ka-reivinių stogo.

Per kariuomenės ir visuomenės šventę Kupiškioje 1938 metais lankėsi ministras pirmi-ninkas Vidas Mitkus, kariuo-menės vadas Stasys Raštikis ir kiti aukšti pareigūnai. Tai proga visuomenės atstovai pūlėni pa-dovanojo 59 šautuvus.

Tarp ankščiau atrodė mūsų karių uniformos bei ekipuotė.

ankščiau ratėm, įkūrėsi restau-ruotoje sinagogoje. Taigi ir kare-ivinių pastatų reiklmingas ne tik kariuomenės kunkle. Anuometis kariuonų įkurdini-mas Kupiškioje amariškai pakeitė miestą, urojo didelę ekonominę ir kultūrinę reikšmę regionui.

Atskrausčius kariama gerokai sualytyjo miesto gyvenimą. Įgo-los katininkai dirbo grūtiniojo, dalyvavo miesto kultūrinio reā-giniuose.

Karinis kompleksas buvo di-

džiausias miesto statinių, karevi-nių pastatų atitiko to laiko euro-pinės architektūros sampratą. Tad dabar jie – modernizmo architek-tūros paminklas Kupiškioje.

„Norime visuomenai priminti, kad šie pastatai prisitaisę iš škar-tinų miesto objektų, pasidžiūgti juo“, – pašnekuė įvardijo renginio istorinė tematika tikslą.

MRF
MEDIJŲ IR MŪSŲ FONDAS

Tarp šiaandien atrodo buvusių kareivinių pastatus.

Tarpkario karininkai prie ka tik iškilusių modernių kareivinių.

Kur karyba, ten ir dūdos, tad pučiamų orkestro pasirodymas visiems pakitė nuotaiką.

Savo miesto istorijai neabejingų kupiškėnų lietus netiesgindis, bibliotekinių parengta programą jie stebėjo prisidengę skėčiais.

Kupiškėnai turėjo progą iš ai apžiūrėti šiuolaikišką ugniaesalio ginklo technika. Kupiškio bibliotekos nuotraukos.

Miestiečiai naudojosi progą įlipti į šarvuotų vidų ir karių paklausinėti, kaip veikia toji galinga technika.